

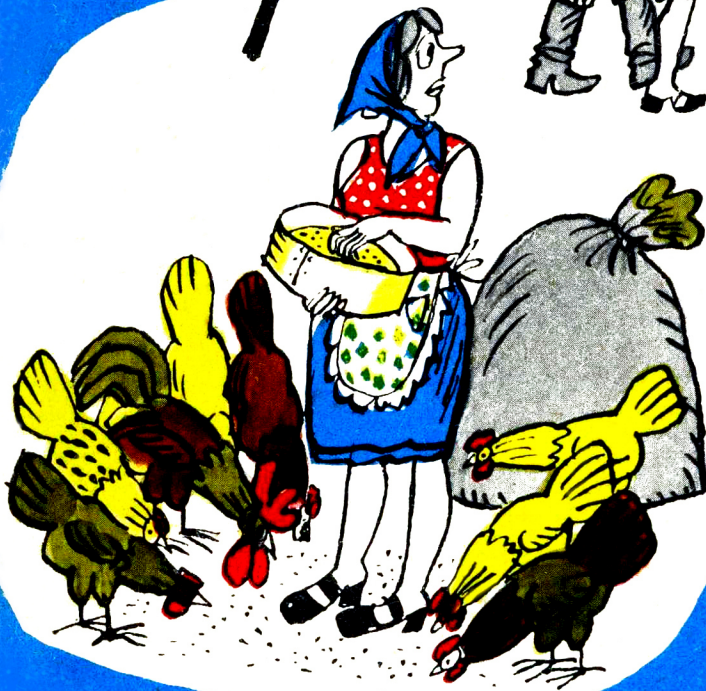
Ціна 10 коп.

Віктор Ендебера

Щаслива
пора

БІБЛІОТЕКА
ПЕРЦЯ

Віктор Ендебера

Щаслива пора

ІЛЮСТРАЦІЇ А. ВАСИЛЕНКА

«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»
1978

**Відсканував
і опрацював
Анатолій
МИКОЛАЄНКО
(barsikot)**

peres-ua.

peres-ua.

Віктор Ендеберя
Дружній шарж.

ВИБАЧТЕ, ЛІКАРЮ...

— Сідайте. Ось тут. Рота відкрийте. Ширше. Котрий турбує?

— Та кутній же...

— Ясенько,— лікар ухопив щипці.— Ще ширше рота роззявте. Уявіть собі, що вам дали не чарку, а цілий кухоль. Отак. Так тримати. А ми його ота-а-ак.

— Ого! Ой! Ой!

Лікар поблажливо посміхається:

— І зуб на долоні.

— Що ж ви зробили! — волає дядько.

— Вирвав. А що?

— Та його ж пломбувати сьогодні збиралися.

— То діло стоматологів-терапевтів, що на другому поверсі. А ми хірурги.

— Тю на мене... Так оце я поверхом помилився? Ну, коли таке діло, то вибачте, лікарю, за турботи.

— Будь ласка. Хто там ще на черзі?

МІЛКО...

Сію. Завітав якийсь з району.

— Мілко сієте,— каже мені.— Ось я хутко знайду ваше керівництво. Я їх насію. Заглибть сошники.

Першим за кілька хвилин, немов на пожежу, примчав бригадир. Мопедом. Для годиться проїшовся по сліду сівалки і помахом руки зупинив мене.

— Петровичу! — незадоволено покрутив лисою головою.— Ти ж старий сівач. Невже треба вчити і тебе? Ану заглиби.

Поїхав. Підїхав на мотоциклі керуючий. Пробігся по гонах. І також сюди.

— Петровичу! Уже ж сивина на скронях твоїх. Глиби.

І цей поїхав. Де не візьмись,— агроном з директором. Покопирсалися, як курки. Подовблися.

— Мілко! — вихекнули.— Швидше неси гаечний ключ.

А в обід заїхав хтось із тресту.

— Глибоко! — сказав.— Зерно на той світ закопуєте. Де ваше керівництво? Ось я їх... Виміліть сошники.

Цього разу керівництво прибуло юрбою. Одночасно.

— Виміляй! — ще здалеку летіли накази.

— Міли! Ти ж гробиш овес.

Я вкотре не встигаю рота відкрити, як агроном вихоплює з моїх рук гаечний ключ. На якийсь мікрон крутнув болта-вимілювача. І в цю саме мить поруч зупинилася «Волга».

Керівництво радгоспу виструнчилося, ніби проковтнуло по маркеру.

— Мілко...— уважно оглянув мою роботу чоловіг з сріблястої «Волги».

— То оце ж ми й заглиблюємо,— вихопився директор. І, висмикнувши з рук агронома гаечний ключ, підкрутив болта-вимілювача у зворотному напрямі.

— Я говорю... Мілко! Плаваєте. В агрономії. Бо сієте глибоко.

ДЕ Ж СПРАВЕДЛИВІСТЬ?

— Ну, то й що? В мене й справді власний вулик лише один. Він у мене ось уже років з тридцять один. І що? Моя бджолосім'я дійсно живе на радгоспній пасіці. Вона там ось уже тридцять літ живе. Ну, то й що, я вас питаю? Чому один вулик цього року дав меду більше, ніж усі радгоспні? Він у мене ось уже тридцять сезонів більше дає. Але при чому тут я? Ви ж знаєте, що бджоли громадські — непродуктивні. Багато їх. Одна одній у роботі заважають. А мої бідовенькі.

А керівництво радгоспу, не розібравшись, як слід, потурило мене на нижчеоплачувану роботу.

Де ж справедливість? Невже люди забули, як я тридцять літ мучився на пасіці? Тепер, бачите, інваліда сюди присилають. Всі знають, що він — чотириюрідний дядько головного зоотехніка. Як родичам, так можна курорт на пасіці влаштовувати. Ну, де ж тут справедливість?

ЗНАЙОМИ...

Я швиденько підсів на попутну машину, і ми рушили. Проскочили перехрестя. Водій козирнув постовому автоінспекторові:

— Привіт!

Друге перехрестя:

— Здоров!

Трете:

— Салют!

На кільцевій вулиці:

— Хай живе!

На Садовій:

— Будь!

На Довгій, на Короткій, на Куцій... Словом, зустрілося дванадцять інспекторів. І кожному з них водій віддав честь. Не витримую і питаю, звідки він їх всіх знає.

— Знайомі. В нашого брата-шофера закон такий: якщо тричі попався одному і тому ж автоінспекторові при порушенні правил, ото вже і добрий знайомий,— відповів водій, вітаючи тринадцятого автоінспектора.

ЩАСЛИВА ПОРА

Щодня після роботи наша родина кудись поспішала. До магазину, на базар, у кіно, в театр, у цирк, в універмаг.

Гадали, полегшає восени. Та де там!

Пішли гриби і жовте листя.

Взимку — лижі і ковзани. Весною — квіти і метелики. Влітку — риба й озеро. А на додачу до кожної пори року — магазин, базар, кіно, театр, цирк.

І, нарешті... яке щастя! Сьогодні вперше за п'ять з половиною років ми нікуди не поспішаємо. Сидимо вдома і з такою насолодою смакуємо відпочинок, ніби не сиділи спокійно з десятків років.

— Яке щастя, — шепоче дружина з канапи.

— Яке щастя, — розправляє зморені ноги моя старенька матуся.

— Яке щастя, — говорить синок-п'ятикласник, читаючи книжку.

— Ваше щастя тепер надовго, — порадував нас майстер Андрій, який порався біля карбюратора. — Бо ваша автомашина вже майже бабуся. Відтепер не дні, а тижні і місяці на ремонті стоятиме.

ПЕРШИЙ

Голова робіткому зі снопом перехідних вимпелів під пахвою біжить до загінки, зупиняє зернового комбайна. З кабіни вилазить натоптаний дядько.

— Гавриле! — перекрикує голова гуркіт двигуна. — Ось на тобі вимпел. Лаштуй на своєму «Колосі».

— Але ж... Я частенько порушую дисципліну. Запізнююсь, наприклад.

— Нічого, нічого. Швидше лаштуй!

— Так я ж і випиваю. І частенько.

— Все прощається!

— До того ж вдома жінку ганяю.

— І цей гріх відпускається!

— І тещу...

— Яке це має значення.

— Перевитрачаю пальне...

— Демагог! — Не витримує голова робіткому і силоміць застромлює Гаврилові за реміняку перехідного вимпела. — Давай, давай, давай! Швидше перенось вимпела з пуза на комбайн. Ось-ось по вимпелах почнеться перевірка того, як ми організуємо змагання і підводимо щоденні підсумки. До інших комбайнів я вже не встигну. А твій перший сьогодні. Від шляху.

КОМПЛЕКСНИЙ ЗАЛІК

— Так, давай конспект! З агрохімії. Скільки прочитано лекцій? П'ятнадцять. А скільки маємо? Раз, два, три..., п'ять..., п'ятнадцять. Гарзд. І цей зошит

шилом проштрикуємо. Щоб не переплутати з тими, котрі не перевірені ще. Далі яка дисципліна?!

— Механізація сільського господарства.

— Щось дуже худючий конспект. Лекцій, мабуть, не відвідував.

— Шість. Як і передбачено планом.

— Хай буде. Проштрикуємо. Далі йдемо «Наукова організація праці». Двадцять лекцій. Один, два..., десять, двадцять. Аж не віриться... І бухгалтерський облік, бачу, увесь. І статистика. Навіть тваринництво, будівництво. Гм... Ану стривай, стривай, стривай... А оце чий конспект? Га? Останній. Чужий? Ні, голубе, цей номер у мене не пройде.

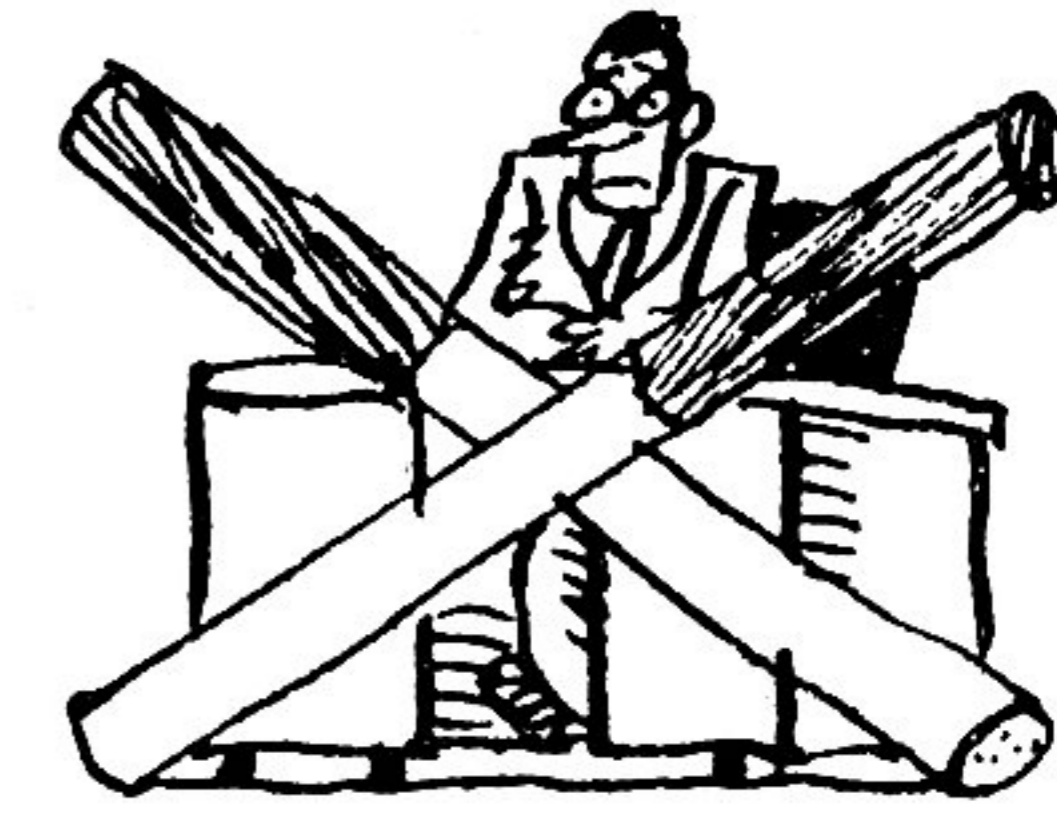
— Та мій же... Хіба не видно? І почерк... І написано Кузьменко Андрій Степанович.

— Хіба? Тю! Вибачаюся. Очі підводять. Бачу, що Кузьменко і справді ділом займався на двомісячних курсах підвищення кваліфікації, а не за чужими спідницями ганявся.

— Проходь,— нарешті відчинила перед чоловіком хвіртку дружина.

ЄДИНИЙ З КБ

Мені, єдиному з конструкторського бюро, не можна робочого місця лишати. Хіба що під час перерви.

Всі інші, робили не робили, побігли хвилин на двадцять, на тридцять. Тільки примчать, знову летять. По одному, по двоє, гуртом. І цього нікому з керівництва не видно. А спробую я до дверей крок ступити, вже Степан Степанович шию гусячу підводить.

— Ку-ди?

Та що казати про чоловіків. Жінки та дівчата сто разів на день вибігають. Навіть Нінка Промокашка, котра без року тиждень у нас працює.

А я мужик, ветеран КБ,— не можу.

«Що за біс? — міркую.— Ніби ж я Степанові Степановичу солі нікуди не насипав».

Шість років не міг зрозуміти у чому справа. А оце сьогодні, при черговій спробі непомітно шмигнути слідом за співробітниками, прояснилося.

— Ку-ди? — як і завжди зупинив мене шеф.

— А вони куди? — не витримав я.

— У... у... у...— Степан Степанович протяжно загув, немов паротяг.— Прирівняв! Вони покурити. А ти, єдиний з КБ, не палиш.

ВОДА В СТУПІ

— Вам п'ять хвилин...

— Дякую. Товариші!

— Що ви розвозите,— крикнув з президії голова.— Ви, Бобрик, конкретніше говоріть.

— Гарзд, Степане Степановичу,— шанобливо погодився бригадир.— Я...

— Що ви якаете? — озвався рожевощокий заступник голови.— Говоріть про те, як бригада підготувалася до жнив. Чого вам не вистачає? Адже це остання нарада перед битвою за врожай!

— Добре! Буду говорити...

— Та ви говоріть, а не говоріть про те, що ви будете говорити,— не стримався головний агроном.— Так вам і часу не вистачить...

— Товариші!

— Знову! Скільки ж воду в ступі можна товкти?! У вас безліч невирішених питань. Багато з них лише ми можемо розв'язати. Ну, то й говоріть про них!

— Ото ж я й говорю.

— Тьху! Чи хисту бракує по-діловому сказати, чого бригаді бракує? А почнуться жнива, тоді все відразу: і того немає, і отого, і аж отого...

— Товариші!

— Досить! — урвався терпець у головуючого.— Минуло п'ять хвилин. Регламент вичерпався. Що ми з вами отут почули? Що Бобрик нам отут розповів? Аж нічого. Отже, гадаю, ми одноставно відмітимо в рішенні, що бригадир Бобрик з приводу готовності бригади до жнив так і не зміг нічого сказати.

ВОГОНЬ

«Ну от попереду йде молодичка,— думав Павло, чалапаючи містом.— Така ж, ніби, як і моя... Невеличка, крихкенька... Але ж горить ця жіночка вся якимось вогнем... Го-ри-ть! Аж дух перехоплює. А моя? Жевріє... З такою, як оце попереду, приємно навіть просто поговорити»...

Павло піддав ходу, продовжуючи захоплюватися: «І, ти поглянь! Все у неї горить тим бентежним вогнем. І вушко, і шия, і ніжка, і... Хух! Аж пропасниця починає бити».

Раз ухнув від захоплення. Вдруге.

Жінка повернула обличчя.

Вогонь раптом згас.

Павло завертівся, мов злодій, упійманий на гарячому.

— Ка-ка-тю! Давай я тобі допоможу нести авоську.

Це йшла з базару його дружина.

ГЕРБІЦИД

— Господарство «Прогрес»? Ви яким гербіцидом бур'яни знищуєте на бурякових плантаціях?

— Піраміном.

— А «Зоря»?

— Піраміном.

— А решта господарств?

— Також.

— І які наслідки?

— Бур'яну немає.

— Чуєте? Григорію Івановичу? — підвищив голос головний агроном районного виробничого управління. — А чому ж у вашому господарстві бур'яни вимахали по шию? Яким гербіцидом ви користуєтеся?

Агроном колгоспу «Світанок» підвівся.

— Прополіном, — буркнув. — Так охрестили наші колгоспники ручну прополку.

ПРИНЦИПОВИЙ ПЕТРО

— Петре! Могоричеве діло. Картоплі підкинь тракторцем з причепом. З горóду до двору.

— Гаразд, — радіє Петро.

— Петре! — вже інший клієнт. — Привези соломки. Бажано яшної. Хрячка осмалити. Ось і завда-точок.

— Добре. Перед обідом, — погоджується Петро.

— Петрусю, — благає третій, — заверни до госпагу. Меблі перевеземо. Ось і напій, що його «собачою радістю» величають..

.....

— Петю! Дровець з лісництва. Десяточку...

— Буде зроблено.

— Петю! Вугіллячка. Червінчик.

— Постараюсь.

Нараз кілька дзвінких голосів на всезну бригаду.

— Петре Петровичу! Нас ланкова за вами прислала. Ви на сьогодні за нашою ланкою закріплені, то чухайтесь швидше. Бо вже час помідори вивозити з поля.

— Помідори? Не поїду. У путівці написано — огірки.

НЕ БУДЕ ТОЛКУ

До молодого подружжя Марущаків завітала троюрідна тітка.

Дмитро з Сонею не знали, де й посадити родичку. Наввипередки частували її. Чого й не було, то дістали, на стіл поставили.

— За ваше здоров'ячко, дорога тьотю! — виголошував розчулений господар. — Дуже вдячні, що ви завітали. Не забули.

Дві доби тітку Настю на руках носили, поїли, годували. А виряджаючи, ще й додому гостинців наклали.

— Ну, як там родичі ваші господарюють? — питають Настю сусіди, коли вона з гостей повернулася.

— Та як там... — безнадійно махнула рукою. — Чортій-хто завітав, а вони вже з шкіри готові вилізти, на стіл геть усе подати, дві доби частувати, ще й на дорогу напхати. Господарі...

Не буде з них толку!

ДО НЕЧУДИЛІВКИ

— Федоре Федоровичу, ти що занедужав?

— З чого це видно?

— Та, бачу, що не збираєшся їхати.

— Чому ж це? Іду.

— А де ж спінінг?

— Нащо?

— Як нащо? Адже там, подекують, шуки метро-ві. Дві-три години — і повнісінька торба. А надувний човен де? А ласти? І звичайнісінького м'ячика не прихопив? Тю. А я рушницю, пінг-понг тарабаню. Намет. Куниця — більярд середніх розмірів і доміно. Зоя Володимирівна — шашки і хула-хуп. Молодчина вона: без відпочинку три з половиною години крутить його. А яка талія!..

Федоре! Дітоньки де? Дивись, я з малечею. Увесь свій виводок тягну. Хай покупаються, свіжим повітрям подихають, грибків та цілющих трав назбирають. Ігор Семенович навіть тещу бере.

А сидір-торба де? Сорокопуд пре сулію. Я — дві «гранати» «Української з перцем». А ти, напевне, щось козирніше?

— Та нічого не взяв я.

— Абсолютно?

— Саме так.

— Забожись!

— Щоб я більше рейсфедера не бачив!

— І ти справді думаєш їхати?

— Авжеж.

— Куди, чудило?

— Куди і все наше конструкторське бюро — до Нечудилівки. В радгосп. На весь день буряки полоти.

НАЛЯКАВ

Вантажний автомобіль зупинився напроти сільмагу. Враз біля нього, ніби з-під землі, виринув хлопчака років шести.

— Дядю, а як ваша машина називається?

— Навіщо тобі?

— Хочу знати. ГАЗ-53?

— ГАЗ-53.

— Останньої модифікації?

— Останньої...

— А чому ваш апарат такий занедбаний? Проектори лисі. Поршні «шелестять». Сальники підтікають...

Хлоп'я видерлося на підніжку і зазирнуло всередину.

— А тут наче чорти навкулачки бились... Важіль передач чомусь цурпалком підпертий. Показчик палива не працює. Про тиск масла теж не дізнаєшся. Швидше двигуна вимкніть, бо заклинить!

Дядько рота роззявив, а русяве хлоп'я уже ухопилося за кермо.

— А люфтяка який! — зойкнуло. — Ось я скажу автоінспектору, щоб він дірку пробив у вашому талоні. Зараз номер подивлюсь...

Тільки-но малюк зіскочив з підніжки, як дядько миттю увімкнув другу швидкість і так натиснув на газ, що автомобіль аж підскочив, а потім, вистріливши сірим димом з вихлопної труби і білим снігом з-під коліс, рвонув з місця і невдовзі зник за рогом.

Хлоп'я зачудовано дивилось услід...

ОБСТАВИНИ

Завідуючий фермою залетів до кабінету керуючого з третьою космічною швидкістю.

— Юрію Федоровичу! — атакував, — бугаятник треба ремонтувати. Дощок випишіть.

Керуючий відірвався від паперів:

— Але ж ви нещодавно одержали.

— Одержали! — не моргнувши оком, підтвердив завідуючий фермою. — Але ж там дірок скільки...

— Дощок немає.

— Треба знайти. Бо вже скоро бугаї до контори в гості ходитимуть. А доярки заявили: «Не відремонтуйте коров'ячий паруб'ятник — доїти кинемо».

Морозець війнув під сорочкою Юрія Федоровича.

— Зрозумійте мене...

— Нінка — орденоносець нахвалялася до району поскаржитися. Це — залізно.

— Та невже не можна з ремонтом і доби почекати?

— За ніч стіну проїли. Дрочаться.

— І хвилини?

— І секунди. Катастрофою може все закінчитися. Уявіть собі. Сидить доярка, а ця скотиняка рогата до неї підходить...

Юрій Федорович ухопився за серце.

— Шарах. І каюк. І амба. А бугая не посадять на лаву підсудних. Іншого знайдуть.

Щось ухопило Юрія Федоровича за горло.

— Дитячий садок почекає, — прохрипів. — Беріть їхні дошки. А ви, Пилипе Пилиповичу... Молодця! Настирливий! Ух!

— Обставини.

Завідуючий фермою вилетів з кабінету швидше, ніж залетів.

— Степане! — знайшов за клунею замаскованого їздового. — Не приглядайся до них. Навантажуй. І слухай уважно. Везеш у напрямку бугаятника. І прямісінько до моєї садиби. Усік? А чи ремонтували ми що, чи ні, прокурору бугаї не напишуть. Ха! Хату треба кінчати. Зима на носі.

ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЕРО З БРИГАДИ

— Осика?

— Я.

— Чому на заняття не ходите?

— У відпустці був.

— А хто Іваненко?

— Онисько Артемович? — забажав уточнення басок.

— Так. Чому ви пропускаєте заняття?

— Які заняття? — торопіє дідок.

— Крою і шиття.

— Тю, — дивується, — і оце заради цього мене до клубу притарабанили? Та що ж я вам, баба? Труси, підгузнички шитиму? Ні. Дякую. Шістдесят два роки окрім молота нічого в руках не тримав.

— Так, так. А Петренко це хто? — читає далі новий завідуючий гуртка — ви? Вам також не годиться пропускати заняття. Ми вже проходимо викройку нічної сорочки, а ви жіночка...

Петренчиха в сльози.

— Яка я жіночка? Прабаба я. Синочку-голубчику! Ну який з мене оцей, коли я навіть вже і не той.

— Гм... А ви Іваниця?

— Іваниця-грамотій,— уточнив лисий, як коліно дідок.— Це мене по-вуличному так ось уже 87 літ прозивають. Грамотій, тому що удвох з покійним дідом букваря покурили.

Завідуючий очманіло тре скроні.

— Нічого не розумію. Яким чином всі ви до списку гуртківців потрапили?

Діди й баби тільки знизують плечима.

— А хто списки вам подавав?

— Та хто ж. Бригадир. Осика якийсь.

— Осика?! — підхопилася трійця.— Так він же між нами. Він ось.

Осика, ніяковіючи, підвівся.

— А я хіба що! Подзвонив керуючий. Залучи до гуртка людей. Умри, а зроби дев'ятнадцятеро з бригади. Інакше про відпустку забудь...

А де я людей візьму, коли в бригаді всього п'ятнадцять душ?..

НА ВІДСТАНІ

Петро Іванович статечно обходив польові володіння. І раптом... Заліг. Окопався у бур'яні. На овочевій плантації два лобурі помідори збирали. І що найцікавіше, посеред поля, мов заводська труба, димів цигаркою сторож. А біля лісосмуги, на ящиках, опудалом сидів бригадир.

Та далі очі керуючого відділком ще більше розширилися. Молодики, назбиравши помідорів по два ящики, зникли в лісосмузі. На зміну вискочила точнісінько така ж пара. Потім з'явилася різноросла. Далі випленталася змішана. Жінка й чоловік. Бігали смагляві дівчата, молодиці.

Раптом з автостради, до опудала-бригадира, під'їхав автобус. З кущів висунулися різнобарвні голови. Відтак ланцюгом почали виходити нав'ючені люди і сідати в машину.

Петро Іванович рвонувся зі схованки. Від думки, що йде один на цілезну рать, засвербіли долоні, потемніло в очах.

— Стій! — зупинив першого з помідорами.

Та низка людська не звернула на керуючого ані-якісінької уваги.

— Петре Івановичу! — нарешті спромігся слово вимовити бригадир, коли автобус рушив.

— Що, Петре Івановичу? — грізно обірвав керуючий.— Хто це?

— Хіба ж ви не пізнали? Це ж наші шефи. Котрих щодня з міста привозять допомагати нам збирати городину.

Керуючий ніби проковтнув варене яйце з шкарлупою. Відтак винувато потер чоло і низько опустив сиву голову.

— Хіба ж їх пізнаєш... На відстані.

БИЛА МЕНЕ МАТИ...

- Вітю! — вкотре мати прохає.— Не бешкетуй.
Та я не вгаваю.
- Кому я кажу?! Не гарцюй.
Та я продовжую гарцювати.
- Чи в тебе шило де встромлене? Га? Невже по-хорошому не розумієш? Ось краще не виводь мене з себе. Бо дам... Вітю... Вікторе, Вітько!!!
- Вдесяте ненька вже не прохає.
- Терпець урвався! — накидається на мене шулікою.— Зараз дам... Все життя пам'ятатимеш.
- Піймала. Згребла. Підняла догори правицю. І... Я зіщулившись зажмурився.
- На ось тобі,— чую.— На.
- Боязко розплющую очі. Перед моїм носом цукерка.
- На,— лагідно посміхається.— Та не пустуй більше. Не маленький же, скоро ж тридцять стукне...

ПОСТІЙНА УВАГА

- Підбігаю до високих дверей з написом «Окуліст». Хворі зупиняють мене.
- Але я поза чергою, маю право,— кажу.
- Все одно. Лікаря ще немає.

- Як?! О восьмій має прийти, а вже десята...
Біжу до невропатолога. І тут біля дверей також нерухомо стоїть людська вервечка.
- Мо', вихідний сьогодні? — влогос міркую.
- Ти що? — накидаються пацієнти.— Вівторок сьогодні.
- Мчу до терапевта. Хмара відвідувачів. До хірурга... Стоять, як укопані. До рентгенолога... До вухо-горло-носа... До зубного...
- Нарешті, з розгону, натискаю на останні по коридору двері і.., влітаю, сам не знаю куди. У ноги якомусь дідові.
- Хто такий? — клацнув щелепами старий.
- Костенко! — підхоплююся. — З колгоспу «Зоря». Правління направило мене визначитися, чи придатний я для роботи з отрутохімікатами.
- Визначайтеся,— хутко пообіцяв кістлявий дідок.— Це я вам, як головлікар, кажу. Ось закінчу лише щоранкове втовкмачування медперсоналові: «Турботі про здоров'я трудящих — постійну увагу».

У НЕДІЛЮ

Першим стартував обліковець Горошок. Побіг, і як у воду шубовснув.

— Випускай бригадира! — махнув рукою керуючий.

Сторож дав старт. Бригадир рвонув. І, також, як провалився.

— Давай агронома!

Дві години пройшло, як побіг агроном. І ні слуху, ні духу.

— Механіка!

Механік дістався фінішу після обіду і в ту ж мить звалився з ніг.

— Я побіжу! — О п'ятнадцятій тридцять, — прийняв рішення керуючий.

Та рівно за сорок хвилин його вже вели під руки... Слідом котився Горошок.

— Я ж вас попереджав, Григорію Сидоровичу, — весь час бубонів він. — Не гоніть по селу нас. Сьогодні неділя. У кожному дворі співи, гулянки. Родичі, гості зійшлися. А ви... Людей на роботу кличте. Докличешся їх, коли ніхто тебе з хати випустити не хоче. А хат у селі й у сімдесят не вбереш.

М Е Д

— То ви ще справжнього меду не куштували... А ми покуштували. Зайшли учора на пасіку, а бджолляр Павло Сидорович і говорить: «Медку покуштуєте?»

— З радістю,— кажемо.

Господар нап'ялив на голову сітку і видобув з вулика повновісну вощину.

— А вода є? — цікавимося.

Вода була.

— А хліб?

— І хліб знайдемо.

— Мб, до цього всього,— несміло хтось пропонує,— ще й пива?

Купили.

— А коли б ще й натуральненького винця... Докупи. Вищий клас.

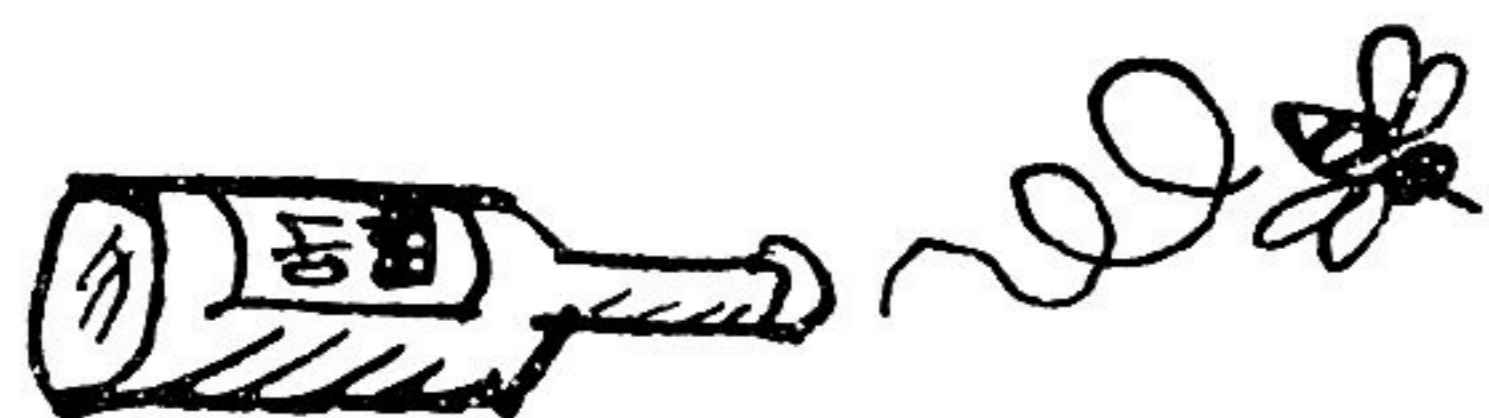
Дістали.

— Ну, хлопці — молодці! — вдоволено потирає руки Сергій Заводило, оглядаючи накритий під грушею стіл.— Тут лише горілки й не вистачає.

Принесли й оковиту.

Що далі було, й сьогодні не пам'ятаю. Достеменно знаю тільки одне: додому, з пасіки, ми добиралися на чотирьох...

Ото, мед!

КУРЯМ ПРОСО

peres-ua.

peres-ua.

— Певна річ, від проса кури краще несуться. Та де його взяти?

— У підшефному господарстві,— підказала дружина.— Ти ж якось говорив, що маєш там знайому комірницю. От і зв'яжися з нею.

За місяць.

— Бачиш, Василю! Відмінно курочки-рябочки несуться. Але май на увазі, чудо-корму на дні лишилося. Ще зв'яжися.

За два місяці.

— З дна вишкрібаю. Зв'яжися.

Врешті-решт за півроку.

— Зв'яжися!

І Василь знову зв'язався з комірницею. Але цього разу востаннє. І на все життя.

П Р И Й Ш О В

У хвіртку зазирнув Семен Гуркало.

— Нарешті таки! — зрадів я, угледівши Семена, котрий за домовленістю, мав хату мені перекладати.— Прийшли? А я вже третю добу вас виглядаю. Отже, відразу й до діла. Оце ось стінка глуха. Бачите? Її треба взяти, ніби як за хвіст, і повернути. Перпендикулярно шляху.

— Ага...

— Крокви..,— далі веду.— Їх пересипати слід. І зробити пологішими.

— Угу...

— Ось тут має бути новий фронтон.

— Еге.

— Фундамент, стеля.

— Так.

— Підлогу треба замінити пресованою стружкою... Зверху лінолеум.

Гуркало покійно стрибав слідом за мною і увесь час погоджуючись, угукав-агакав. Години за дві я підвів ризику.

— Оце і все,— кажу.— Починайте!

— А я робити не буду,— ковтнув тютюнового диму Гуркало.— Саме про це я і прийшов вам сказати.

П Л А Н О В И К

Ігор Сергійович за фахом хоч і зооінженер, проте по натурі — плановик. Щоб він без розрахунків крок не ступив, зроду цього не було.

— Жінко! — якось говорить Марині.— Значить, так! Я лишаюся на птахофермі працювати. Щоб з відомчої квартири нас у три шиї не виштовхали. А ти — гроші роби! Грець з ним, з дипломом! Куплю тобі двісті качат. Одно-дводобових. Точнісінько таких, як і на птахофабрику нам привозять. Забезпечу кормами... і,— вперед! Ось плани і розрахунки. Доглядаєш з квітня по жовтень. А там на базар! І торба грошей! Сторицею окупиться догляд, протеїни, каротини.

Марина спочатку заперечила. Бо звиклася вже з колективом на посаді агронома-насінника. Та не знаєте ви нашого зооінженера. Вже як запланував що,— хоч яловий, а теліся.

Словом, Марина вже чотири місяці вдома товчеться, як поросля у мішку.

— Вибачте! А що ото Ігор Сергійович у власному дворі качат за шиї хапає? У записничок зазирає?..

— Так сьогодні ж кінець місяця.

— Ну і що?

— Господар динамометром переважає птицю.

— А чому останнє кача кинув, як жабу, і за Мариною Іванівною навколо хати погнався?

— Значить знову птиця запланованого ним приросту не дала.

НА ДОПОМОГУ

Сонце зійшло. Степовий корабель Голуба заглибився у пшеничне море. В цю мить «Волгою» до нього підїхав голова. Зупинив «Ниву». Поручкався з механізатором. Про те, про се розповів. Чи бувають фахівці, поцікавився. Та й поїхав до слідуючого агрегату.

Підскочив головний агроном.

— Привіт, Михайле Петровичу! — руку потис.— Як воно нічого?

— Та ніби нічого.

Відбув агроном, прибув інженер.

— Все крутиться? Гаразд. Так тримати.

— Здоров! — це керуючий за півгодини.— Хто вже був? Та ну? У який бік поїхали? Рву туди...

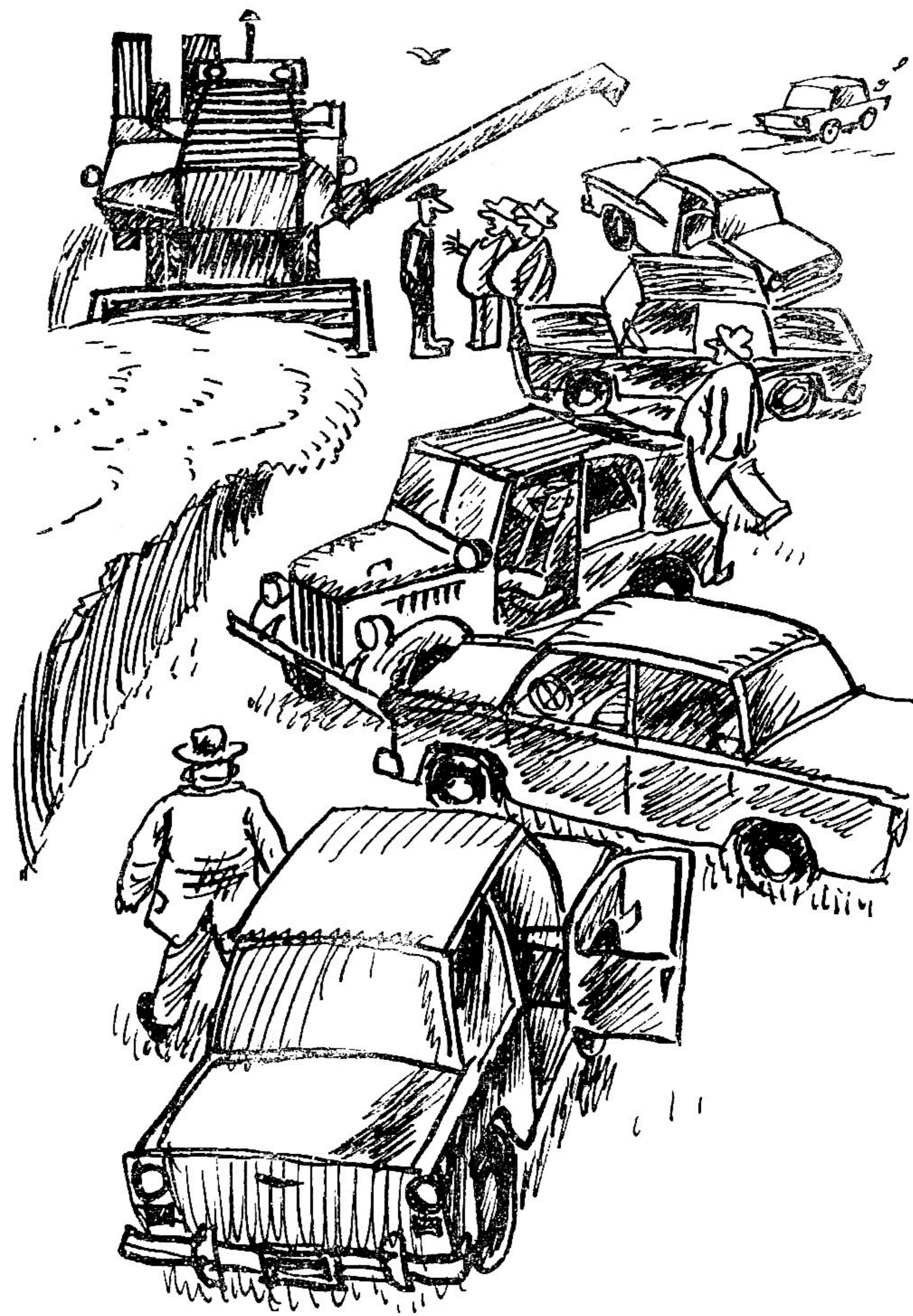
Чверть години... Бригадир.

— І керуючий були? Ой, ой, ой. Сікір башка. Пропав, згорів, лечу...

Відтак були: два інженери і три агрономи, пожежник, голова профспілки, стінна преса, місцеве радіо, магазин «галантерея», медпункт, «шашлична»... І всі зупиняли «Ниву».

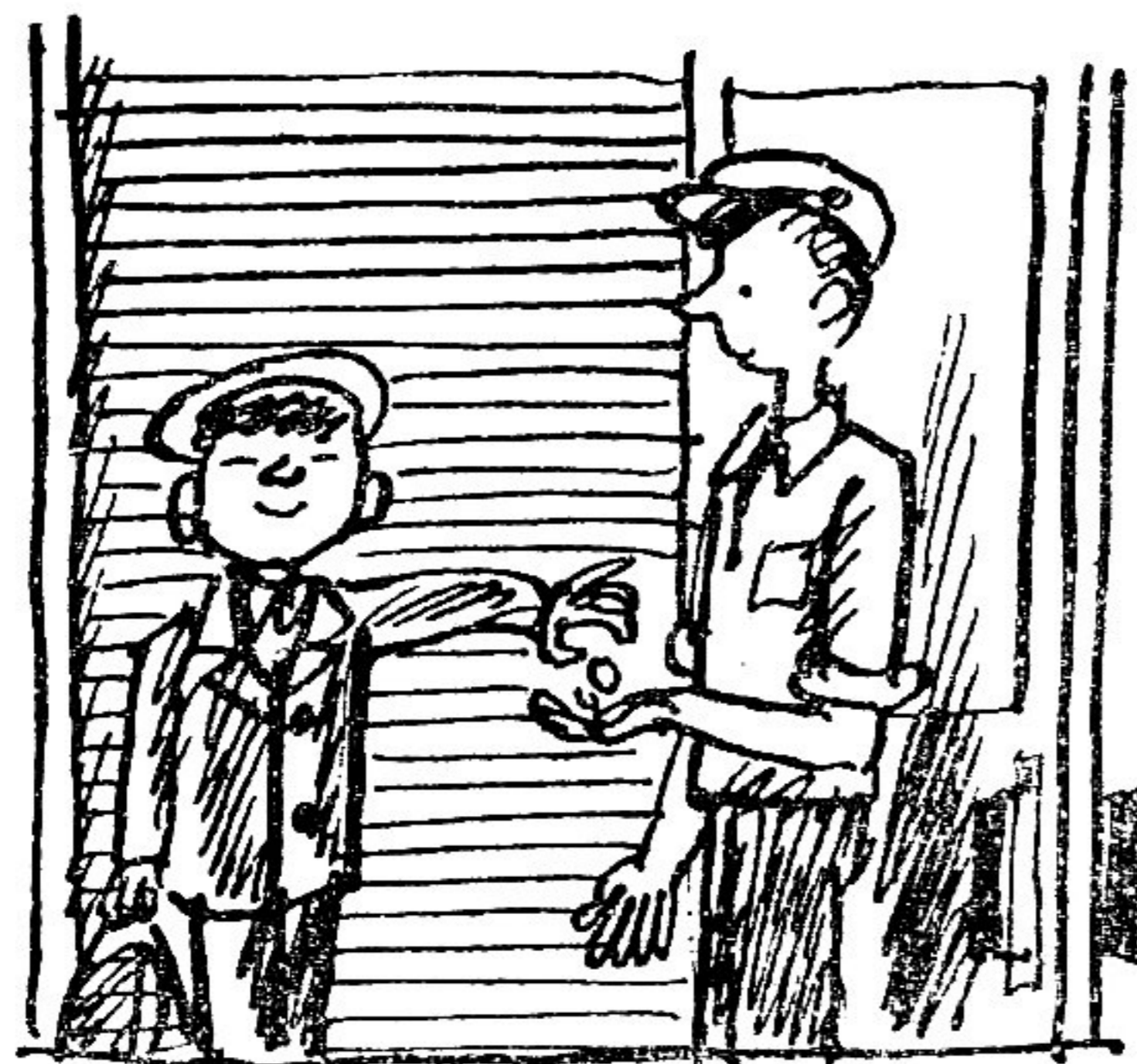
По обіді згадана людська вервечка, з інтервалом 15—20 хвилин, ринула у зворотному напрямі. Останнім, як і щодня, прибув Микола Петрович. На велосипеді. Він обмахав сажнем навколо загонки.

— Знову виробіток становить чверть норми всього,— підбив сумні підсумки обліковець.— І кого вам сюди на допомогу ще треба? Сажень його знає.

ЗДАЧА

- Купив хліба?
- Купив.
- А де задача?
- Петрові віддав.
- Батьки торопіють.
- Ти певно позичив сусідському розбишаці?
- Ні.
- Він вициганив у тебе?
- Знову ні. Я йому просто дав.
- Мати й батько дуетом.
- Навіщо?
- Ви ж самі вчили мене: «Костику! Коли хто першим зачепить тебе — задачу дай!» А Петро якраз зачепив ліктем мене, коли я з магазину виходив...

ІНТЕРВ'Ю

Дуже цікаво, що сказала людина, котра перша проїхала автомобілем?

Ну, хто вона ця людина, встановити не довелося, але яке дала інтерв'ю відтворили з точністю до однієї літери. І допоміг у цьому історичному ділі Саливон. Колгоспний вантажник.

Рівно тридцять два роки тому Саливон, переболюючи страх, вперше вишелепкався на грузовика.

Присів у куточку, перехрестився, і...

— Що буде те й буде! — рушили до молотарки.

Іхали прямо. Завернули наліво. Далі направо. Потім разів по десять завертали у всі сторони світу, і лише досхочу навертівшись, зупинилися.

Приїхали.

Саливон підвівся, схопив очима автомобіля і сказав:

— Дивна штука! В який бік не поїде, все проти вітру!

ЗНАЙДЕНІ РЕЗЕРВИ

— Скільки даєте зернових з гектара?

— 30 центнерів, — доповів агроном господарства, — як і заплановано на перспективу.

Начальник виробничого управління незадоволено крутить головою.

— Малувато! Доведеться вам піднатужитися і додати ще пару центнерів з гектара.

Цінна вказівка була виконана за 24 години.

— Молодця! Але на сьогодні цієї цифри замало. Знаєте, треба все передбачити. Мб, яке з господарств району взагалі плану не виконає. Треба включати додаткові резерви.

За дві доби 34 центнери зерна з гектара аж виліскувало на агрономовому обличчі.

— Що то значить добряче подумати! Оцю цифру ми вам запишемо не як надплановий план, а як завдання. Терміну такого не знаєте? Нічого, ще взяєте. Крім того, висловлюємо надію, що ви на досягнутому не зупинитеся. Зберіть всіх фахівців, подумайте, обмізкуйте. Вам же там, на місці, видніше.

За декілька діб:

— 37! — гордо відрепортував агроном.

— 37? Це добре! Дуже добре, що ви завдання

своє перевиконали. Але ж і перевиконане слід перевиконати.

За дві декади надлюдських пошуків врожайність зернових у радгоспі підскочила до 50 центнерів з гектара.

— Що то значить з вогником працювати! — того ж дня, з трибуни, виголосив начальник районного виробничого управління. — Подумали, обмізкували, отримали. А в декотрих господарствах агрономи ще не навчилися думати. Не вміють резерви вишукувати.

Що ж від вас, тугодумів, надалі можна чекати, коли ви навіть тепер, взимку, врожайність неспроможні підняти? У планах знизу.

ПРИ КУПІ ЛИХА

— Нехай Дмитренко поїде! — пропонує дідусь-бригадир. — Він же орденоносець...

— А хто жнивваркою керуватиме?

— Ну, то Романшина давайте відрядимо.

— Ще чого заманеться? Помічники без нього враз комбайна ухоркають.

— А коли зупинитися на кандидатурі Перепеляка?

— Тоді нікому буде агрегати налагоджувати.

— Тьху, ти. Мб, Петренка! Сидоренка! Чучу?

Та головні агроном з інженером — непорушні, мов скеля.

— Як знаєте! А без когось з вищезгаданих не обійдемося.

Запала гнітюча тиша. Та її скоро порушив директор.

— Думайте, думайте, товариші! Все одно телефонограму-вказівку мусимо виконати.

І господарський актив радгоспу знову загелготів пташиним базаром. Пропонували, заперечували. Доводили, руками розводили. Та все ніяк не могли дійти згоди. Хто ж поїде? Нараз.

— Товариші! — підскочив головний агроном. — У мене є доцільна рацпропозиція! Бузівка давайте пошлемо.

Присутні презирнулися.

— Але ж...

— Але ж, — погодився і агроном. — Відстаючий він механізатор. Згоден. Хай навіть любить і в пляшку заглянути. Але ж тепер жнива! Кого можна послати, щоб не завдати збитків радгоспу? Кого? Хай їде.

Всі повернули голови до директора. Що той скаже?

Директор довгенько відмовчувався, черкаючи якийсь клопоть паперу. Відтак підвів правицю і враз опустив.

— Хай їде! При купі лиха, вибирають щонайменше.

І наступного ранку в районі по одному такому Бузівку від кожного з господарств сиділи в залі засідань.

— Товариші! — урочисто звернувся до них начальник районного управління, — дозвольте нараду передових жнивварів вважати відкритою.

ЧЕРЕЗ ДВАДЦЯТЬ РОКІВ

— А Люська як?

— Котра зачіску «Я у мамі дура» носила? Вчитель.

— Зойка?

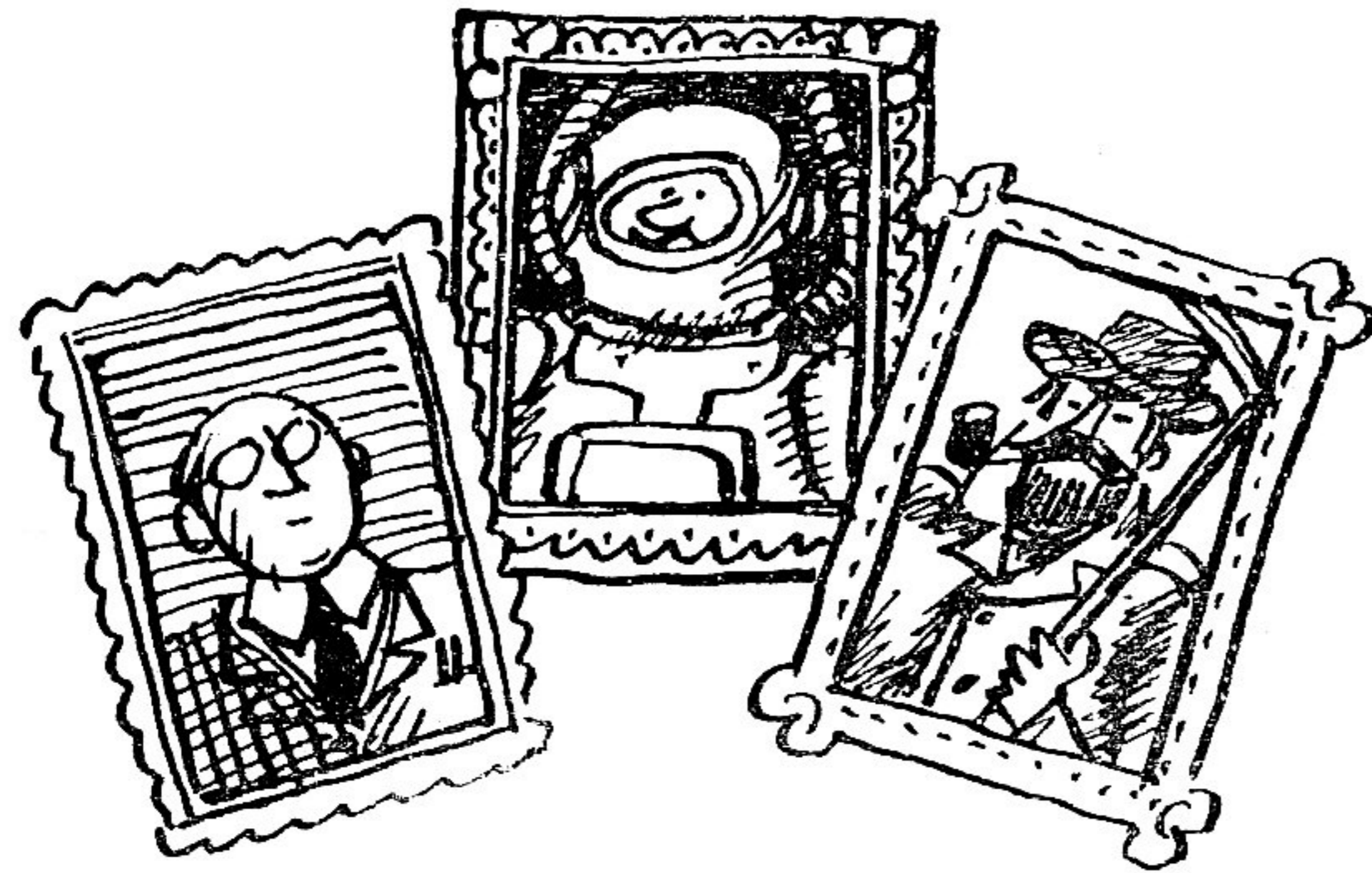
— Агроном.

— Нінка Бандура?

— Слюсар.

— А Ольга? Що за Юркою Шмакодьявкою бігала.

— Льотчик цивільного флоту.
 — Молодця. Нінка Свистуха?
 — Хімік.
 — Так собі. Танька Дилда?
 — Біолог. Кандидат наук.
 — Ти дивись. Хто б міг подумати. А Райка Шпичка?
 — Доктор наук.
 Співбесідниця ледве не впала.
 — Ого! Ну, а ти як? Ти?
 — Газоелектрозварювальник. А ти як?
 — Біохімік, водолаз, геолог.
 — Брешеш. Одна людина не може мати стільки професій.
 — А хто тобі сказав, що одна, Тоню! Троє й було. Оце думаю за четвертого заміж виходити.

ВОВУНЯ

— Вовуню! Двері — не цяцька. І кататись на них не можна. Нащо вони на порозі? А де ж їм, дитинко, бути? Облиш їх, синочку. Облиш. Матуся тебе прохає. От молодця! Ну до чого ж слухняна дитина. Куплю тобі...

Боже! Яка ваза була... Як і не було. В друзки. Ну, нащо ти. Це ж дарунок. Плачеш? Малесенький мій. Злякався. Вибач мені. Дай я тебе в голівку поцьомкаю. Та біс з нею. З вазою. Плюнь. Будь слухняним, синочку, і мама тобі що завгодно купить. З-під землі, з-під прилавку. Велосипеда? З соняшника? Та я тобі справжнього. Трактора купити?..

Вовуню! Не цап то. Не стрибай до дідусевої бороди. Заячі вуса, а не борода? Хі-хі. Дотепний. А це бабуня твоя, а не баба-яга. Не треба їй пальчиками в очі штрикати. А ви, мамо, баньки не підставляйте.

А це Люсюня ввійшла. З роботи. А ти, ріднесенький, з кулачками до неї, ще й ніжками тупотиш. Та

не плач і зубками не скрегочи. Пожалься матусі. Що, дитиночко, що? Нікчема, образила? Перечить і дметься? Люсько! — окрикнула мати.— Ти що психології не вивчала? Замість того, щоб заспокоїти беззахисну дитину та ладочком до неї, ладочком, ти губу копилиш! Що випив він? Це ти зарано на нього. Всього ж другий тиждень Вовуні дружиною стала.

СУПЕРМОДЕРНА ЛЕКЦІЯ

— Питаєте, чи ходять на лекції наші студенти? Як ото перекличка чи стипендію дають,— людей збігається більше, ніж треба. А решту днів декого і з деканом не знайдеш. І лекції ж ніби подаємо кваліфіковано, на високому рівні. За допомогою гучномовця та магнітофонної плівки. Прямо в аудиторії включаємо — і пішли слухати-писати. А захотілося якесь місце ще раз прослухати, будь ласка. Хоч сто разів.

— Таке й тут,— каже натоптаний представник іншого учбового закладу.— А лекції крутимо записані на грампластинку. Бо вважаємо, плівка — це вже старе.

— А ми ще далі пішли. Кожному студентові в аудиторіях поробили герметичні кабінки. В тих кабінках телевізійні апарати вмонтували. Навушників понавішували. Всі лекції транслюються у відеозапису. Але, вибачте, інколи на перерві нема з ким цигарки викурити. Людей в кабінках — на пальцях ноги можна порахувати.

— А все тому, колеги, що по старинці працюєте.— Нарешті озвався четвертий.— От у нас. До такої міри це робиться по-новому, до такої міри, що під час лекції за студентами навіть асистентові ніде сісти.

Тріо зойкнуло.

— Диференційовані лекції?

— Ні.

— Невже через супутник показуєте і в кольоровому зображенні?

— Ні! — Уявіть собі, викладач заходить до аудиторії, вітається, кладе конспект на стіл...

— Ну?

— І рівно 90 хвилин, від дзвінка до дзвінка, читає лекцію. Особисто!

— Та невже? — вражені.— Супермодерні!

І відтак розтяжливо додали:

— І додумались же! Га! О, голови! Певна річ, на такі лекції і наші студенти ходили б.

ВЕРШНИК БЕЗ ГОЛОВИ

Вершник чимось кричав. А кінь щосили мчав його прямісінько на Павла.

Хлопець затремтів. Підстрибнув, немов ступив на жарину, і кинувся навтіки. Не помітив, як перескочив три купи гною. Проскочив рясну кушаку шипшини, на ходу висмикуючи з штанів колючки.

Озирнутись боявся. Вершник догонить.

Піддав духу. Третьою космічною швидкістю перетнув галявину. Зачепив ногою пеньок. Перелетів ярк. Але відчув, що відстань між ним і вершником катастрофічно скорочується. Ось дихання коня вже чути над вухом. На голову падає кінська слина. Серце калатає: «Підімне, розчавить».

З останніх сил Павло робить зигзаги, вскакує в хвіртку і, просунувшись на череві кілька метрів, зупиняється.

З хати вискочив дід. Вершник саме зазірав через тин.

— Що ж тобі п'ятирічне хлоп'я зробило? — кинувся дід в атаку.

— Біля овочевого поля, — белькоче об'їждчик, — вештався. А раптом би... зірвав що...

ВАКАНТНЕ МІСЦЕ

Начальник відділу кадрів почував потилицю і остаточно переконався, що настав час підшукувати людину.

Подзвонив Лихобабі.

— Колю, привіт. Як ти дивишся на вакантне місце?

— Позитивно. Але... розумієш... Я вже дав згоду Петрові Олексійовичу.

Лупиніс також відмовився від пропозиції. Кукуріка з Бичком заспівали тієї ж. І лише Андрій Іванович...

— Я сам, щоправда, не в змозі, — чемно вибачився, — але є тут один.

— Надійний?

— Могила. Голову на відсіч даю.

— Гарзд. Хай мчить сюди.

І за декілька хвилин немолодий, надійний «один» вже стояв на порозі відділу кадрів.

— Від Скалиги, — доповів хворобливо.

— Як здоров'я?

— Не дуже, — чоловік відразу ж перейшов від пустої балаканини до діла. — Куди пропонуєте?

— Прямо тут.

— Штати?

— Я та ось Володимир Сергійович.

— Удвох і не справляється?

— Навантаження завелике.

— А як раніше викручувалися?

— Ходив тут один...

— Гарзд, — погодився чоловік, — буду третім. Але давайте метикувати на пляшку швидше. Бо я з роботи всього на двадцять хвилин відпросився.

ДНІ, ЩО РІК ГОДУЮТЬ

Ні світ, ні зоря примчав Степанець.

— Андріє Андрійовичу! — захекав з порога. — Стоять дні, що рік годують. Дозвольте попрацювати.

— Але... Неділя сьогодні.
— Так валимо ж зяб.
— Вихідний...
— А раптом морози насядуть? Знову веснооранка... Знову урожай не такий, як треба...

— Гаразд,— махаю з-під ковдри правицею.— Ідь. Бо як тут відмовиш? На роботу ж рветься людина. Дивним, щоправда, здавалося те, що ці слова говорив Степанець. Єдиний з бригади, хто в роботі не дуже розженеться.

А десь під обід і я до нього поїхав. Провідати. Приїжджаю на поле. Немає нікого. Мчу на бригаду. І тут — ні тракториста, ні трактора. «Може, перекинувся де?» Сам не свій їду по сліду гусениці. Кінчилися наші землі. Почалися сусідські. Село. Коли... стоїть трактор. Навколо Степанець походжає. Оком ширше кидаю. З десяток свіжевиораних присадибних ділянок. Соток по 30 кожна.

— Так оце ти так зяб підіймаєш? — питаю.
— Трактор у полі не тягне...
— А тут?
— Потяг,— ніяковіє Степанець, ховаючи до кишені зім'ятого червінця.

НУ, СТРИВАЙ!

Перше, що я купив, отримавши зарплату, це коробку цукерок. Зверху на кришці були зображені вовк та заєць. Дуже популярні герої з не менш популярної мультиплікаційної стрічки «Ну, стривай!» Я в захопленні.

За хвилину довелося придбати господарську сумку. На моє приємне здивування на ній також були зображені два вухаті герої з того ж мультфільму.

За рогом трапився симпатичний набір з двох авторучок. На вершечку однієї виліплений бюст зубатого вовка, на другій — вусатого зайця. Добираючись додому, я придбав ще понад десяток речей, на котрих були зображені популярні заєць та вовк.

В тому числі: на папері для оселедців, замазці для вікон, ночвах.

Та це було ще не все. Син приніс зі школи щоденника... І там на кожній сторінці вони. Дружина подарувала кишенькового календаря також з зображенням вищезгаданої пари. Коли вже почали роздягатися спати, я побачив на дідовій нічній сорочці кудлату голову вовка. У баби — відповідно був заєць.

Почав читати газету... Заєць.

Включив телевізора... Вовк.

Перев'язавши голову вовкою хусткою, я задрімав... Уві сні, від колись милого вовчого: «А... а..!» і заячого «Тс...с... с! Ну, зачекай!» я подерся на стінку.

Ну, вовк та заєць!

ЕКСПЕРИМЕНТАТОР

Молодий науковець Валерій Григорович Кандидуб задивився на двірникову лопату, і раптом йому сяйнула думка: «Чому б не удосконалити оце допотопне знаряддя праці? Передусім — розширити лезо!»

Хутко зробив відповідні розрахунки і креслення. І перейшов до впровадження винаходу у виробництво.

Випробувачем був обраний вусатий двірник.

— Ну як, Прокоповичу? — клацнувши секундоміром, брав інтерв'ю Кандидуб.

— Як вам сказати,— відсапувався дідок,— я, звісно, в науці, як той казав, не Копенгаген. Але, здається, швидше, ніж будь-коли, упорався з вашим сміттям. Щоправда, й уморився швидше, ніж будь-коли.

— Головне — виробіток піднявся до 133 процентів! — радів окрилений результатами науковець.— Тепер можна переходити до вирішення проблеми подовження держака.

Прокоповичу відповідно з можливостями нової техніки збільшили обсяг робіт. Кректав добряче, але справився!

«А що як і лезо подовжити? — з новою силою сяйнула думка експериментатора.— І створити універстальну лопату-грабарку! А там вже недалеко й до винаходу вічної лопати. З суцільного листка неіржавіючої сталі. Замонолітити в металі лезо з держакон».

Але й на цьому новатор крапки не поставив. Винайшов всепогодно-цілодобовий апарат з ліхтарем та кабіною. Остання нап'ялюється на двірника металеву халабуду.

Тепер двірникові доводилось вже обслуговувати три інститути і дві вулиці з закавулками.

Коли ж експеримент було блискуче завершено, і кандидат на лопаті збирався виїхати у докторантуру, двірник охляв. Якись запобіжники на очкурі у нього перегоріли.

Тепер В. Г. Кандидуб працює над удосконаленням очкура.

КІНСЬКА СИЛА

Шлагбаум закривався перед самісінькою коневою мордою. Підвода зупинилася.

У цю мить наперед буланому заскочив довгогрибий мотоцикліст. Позаду підводи, впритул, зупинилися «Жигулі». Всі чекають. Кінь стоїть, мотоцикліст стоїть. Кінь мовчить, мотоцикл джеркотить. Та ще й димить. Кінь довго фиркає. Крутить головою. Відтак витягує шию і... хапає господаря мотоцикла за сорочку.

Мотоцикліст кинувся до візника з кулаками.

— А я що заставляв його? — каже дядько.— Не перся б наперед.

— А ти коневі морду набий,— з кабіни радить водій «Жигулів».

Молодик з голою спиною підскочив до жеребця. Розмахнувся.

Буланий подався назад.

Дишло встромилося в «Жигулі».

Сварка зчинилася.

Тут саме і підоспів автоінспектор. Він щось заміряв, писав. А коли поїзд проїхав і шлагбаум відкрився, сказав:

— Правда на боці кінської сили. А ви, власники авто-мото, за порушення правил руху на переїзді, проїдьте за мною.

ПО ЗНАЙОМСТВУ

— Якщо потрібен буде залізничний квиток,— говорив Кирило Кирилович,— телефонуй, зробимо.

І я невдовзі зателефонував.

— Терміново треба? Передзвони за годину.

Передзвонив.

— Прошу ще хвилин п'ятдесят,— вибачається приятель,— я зв'яжуся з Петром Петровичем.

Минуло шість разів по п'ятдесят, але зв'язку не було. Нарешті наступного ранку:

— Лети до мене. Все домовлено. Але це не телефонна розмова.

Прилітаю.

— Біжи на Липову,— інструктує Кирило Кирилович,— знайдеш там Петра Петровича. Він тебе пошле куди слід.

Петро Петрович, не кліпнувши оком, послав мене на Перехрестівську. До Іваненка. Іваненко направив на Кільцеву — до Кулібаби. Звідти, немов гончак, побіг я до Ляпавки. Ляпавка відфутболив до Лихохвоста.

— Алло! Зоечко! — олівцем набрав Лихохвіст потрібний номер. Цілую ручку. Як би там квіточок зробити доброму приятелю? Для мене куди завгодно? Ну то він завтра підскочить. Так. До восьмої каси о дев'ятій ранку.

Віконечко восьмої каси відчинилося хвилина в хвилину.

— Я від Лихохвоста,— сонно доповідаю, бо чергувати довелось біля віконечка всеньку ніч.— Квіточок потрібен. До Трускавця.

Зоя, брюнетка, без особливого захоплення подала в дірочках папірця. І, розгладжуючи поданого мною червінця, сказала напарниці:

— Розбещений люд пішов! Квиток подавай обов'язково по знайомству. Та підійди ж ти до будь-якої каси, заплати гроші і їдь куди хочеш. Не пам'ятаю навіть, коли останнього разу черга була...

Лікар уважно оглянув мої зуби.

— Два-три роки,— авторитетно сказав.— Можливо, п'ять... Але, все одно, треба буде їх видаляти. Всі.

І я не став заперечувати.

— Рано чи пізно, але вам і з гландами доведеться попрощатися.

«Краще раніше»,— подумав я. І розпрощався.

— Апендикс — це така штука, коли вхопить. А ви, скажімо, в тайзі... Хрестик.

Слідом за апендиксом полетіли шлунок, серце, легені, печінка.

Згодом я замінив і голову.

І тільки-но вмонтували нову мені, як я відчув якийсь внутрішнє заспокоєння.

— Рано чи пізно, але вам треба замінити й кінцівки...

Та нова голова навідріз відмовилася від пропозиції.

— Якщо вже іншого виходу не буде,— сказала,— тоді... А поки що руки та ноги не болять...

— Яка розумна голова! І чому я раніше старої не збувся! Ще перед зубами.

НІ МУР-МУР

Михайло Лопата, йдучи напідпитку додому, а таким він ходив щодня, ображав односельчан, мимо чийх садиб проходив. Роками люди прохали його: «Облиш нас, Мишо!» Нічого не допомагало.

— А... а... а...,— летіло немов з гучномовця,— Гризодубенко тут живе! Писок тхорячий! Хатку він, бач, красиву відгрохав! А ліворуч хто мешкає? Поночі... Не розберу. Сіренко? Пика невмита. А це? Грицюк-пацюк? Знаємо, знаємо його. А тут Петько-дурисвіт ночує... Люди власних дітей кидають, а це, підсліпувате, пішло на чужих.

Макітра Іван. Печі він на дванадцять ходів мурує. Нікому йому башку цеглою обличкувати.

Сімка! З ногами музичними. Як у рояля! А Синиця! Чи й не птиця. Куховарка. Готує борщі, хоч руки полощи.

Олена Слабуха...

Саме тут вчора з двору одинокої Слабухи ви-

скочило щось волохате і ну періщити Мишка палюгою.

— Кара-вул! — заволав Лопата.

А сьогодні він знову ображав, як і завжди: Гризодубенка, Сіренка, Грицюка, Макітру, Сімку, Синицю...

Дійшов до Слабухи.

— А тут, — застережливо помахав вказівним перстом перед власним носом. — Ні мур-мур.

ЛІСОВІ КВІТИ

— А я не буду проліски рвати, — говорю Андрієві, коли ми, повертаючись з відрядження, до лісу заїхали.

— Чому? — дивується колега, ладнаючи добрячий букет.

— Вчений, — відповідаю. — Рік тому за таких же обставин мав необачність...

— І що?

— Тільки-но на поріг, а моя благовірна: «Чому був у лісі? З ким? Із якою?» Віриш... за три хвилини корком вилетів з квартири.

— Моя не така, — каже Андрій.

— Не така, — повторює він за годину на сходах і замріяно пірнає за двері власної оселі.

Та не встиг я до своєї квартири і кроку ступити, як бідолаху Андрія з грюком-стукотом викинуло з квартири.

Слідом летіли лісові квіти.

Г О Л

Я глянув на годинника. Треба було негайно вживати якихось заходів. Бо звичайним шляхом результату ще довго чекати. А односельцям терміново давай...

Роблю пас самому собі. Вийшло добре.

Пасую ще раз. Ще крок уперед.

Ще, ще... Лівою, правою...

Ось уже і ворота поруч.

Забило дух. Серце калатало. Кінцівки задерев'яніли.

Семен — воротар здивовано слідкує за моїми викрутасами.

Роблю останні зусилля. Дриблінгую. Фінтую. І приблизно метрів з одинадцяти б'ю у лівий від воротаря нижній кут.

Семен встиг лише руками розвести.

— Навіжений! — зойкнув. — Я ж тобі пояснив...

— А я тобі хіба ні?! — проскакую воротаря і жону далі.

— Перерва...

Та забитий у ворота «Сільгосптехніки» колінчастий вал все одно було терміново відшліфовано. Незважаючи на перерву.

Бо — жнива.

З М І С Т

Вибачте, лікарю...	5
Мілко...	6
Де ж справедливість?	7
Знайомий...	8
Щаслива пора	10
Перший	11
Комплексний залік	11
Єдиний з КБ	13
Вода в ступі	14
Вогонь	15
Гербіцид	16
Принциповий Петро	17
Не буде толку	18
До Нечудилівки	19
Налякав	20
Обставини	22
Дев'ятнадцятеро з бригади	23
На відстані	24
Била мене мати...	26
Постійна увага	26
У неділю	28
Мед	30
Курям просо	31
Прийшов	32
Плановик	33
На допомогу	34
Здача	36
Інтерв'ю	37
Знайдені резерви	37
При купі лиха	39
Через двадцять років	41
Вовуня	43
Супермодерна лекція	44
Вершник без голови	46

Вакантне місце	48
Дні, що рік годують	49
Ну, стривай!	51
Експериментатор	52
Кінська сила	55
По знайомству	56
Нова голова	58
Ні мур-мур	59
Лісові квіти	60
Гол	62

БИБЛИОТЕКА «ПЕРЦА» № 223

Виктор Тихонович Эндебера.

СЧАСТЛИВОЕ ВРЕМЯ

(На украинском языке).

Издательство «Радянська Україна».

Иллюстрации А. Василенко.

Редактор І. Сочивець.

Здано до набору 07.04.78. Підписано до друку 03.07.78. БФ 12363.
 Формат видання 70×108/32. Високий друк. Умовн.-друк. арк. 2,8.
 Обл.-вид. арк. 2,28. Тираж 100 150. Зам. 01871.

Друкарня № 2 ордена Леніна комбінату друку видавництва
 «Радянська Україна», Київ, Анрі Барбюса, 51/2.